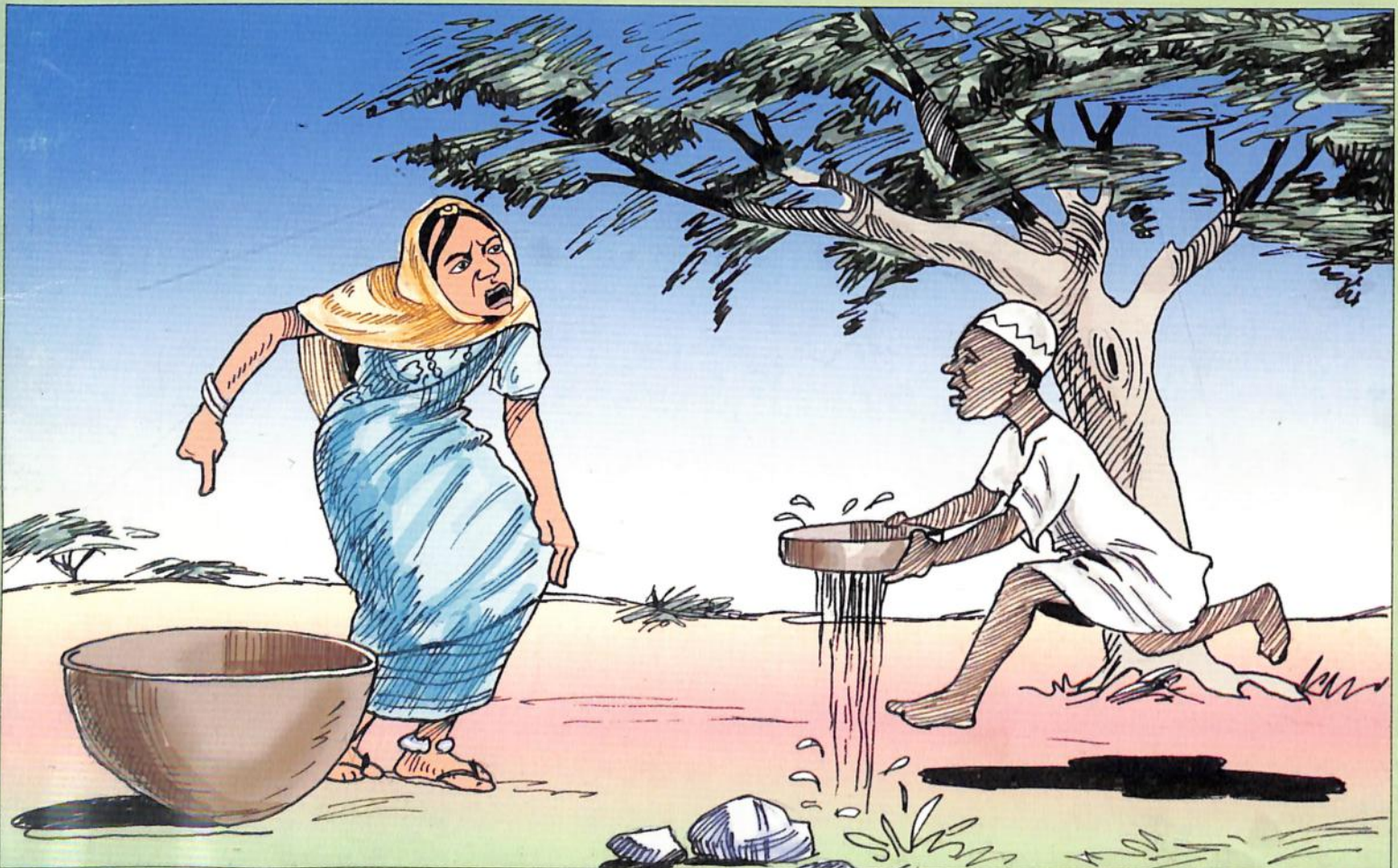

ሰሚረ ወዐሊ

መዳግማይ - መሓመድ-ዐሊ ኢብራሂም

ምክር እግል ዋልዴን ወመደርሲን

እሊ እንዴ ትጠብዎ ቃርብ ለሀሊ አድጋም ድራሰት እብ ህግዩ እም እግል ልስዴ፡ ለትዳላ አድጋማት ዐዳት ወኬትበት ለአዳለው አድጋም ሐዲስ ቱ።

1. እት አጀኒት እበ ኢትኩብድ ገበይ ለትኩተብ።
2. እብ ባርህ አርሳም ለትመስነ
3. እብ ደረጀት ዕምር ለትፈናተ

ቅድረት ቅራኦት ወፍቲ እበ ተግርስ ገበይ ለትዳላ ለልአትለውቅ አድጋም እግል ልግበእ እብ ኬትበት ወሬስመት ክቡድ ጅህድ ገብእ።

ዕስረ አድጋማት

ዕስረ አድጋማት ክል ምነንክ 2 አው 3 ማዳት ምነ እብ ምጅልስ ቅራን ለፈግረ ሕቁቅ አጀኒት ለልአፍህም አምር ለበን እብ ገበይ ድግም ቃርባት ሀለዩ።

እዜ ክም መአንቡቲ እብ ሰለአስ ሀገጊት እርትርዩ እምቡታም ሀሌነ። እተ ተሌ ወክድ ሐለት ወቅድረት ትረከበ ምን ገብእ ህዬ፡ እብ ኩለን ለተርፈዩ ሀገጊት ዐድን እግል ነአቅርብ ሰእዩት ብነ።

መዋጥኒን እግል ሰላም ዲብ እርትርዩ
ፕሮፊሰር አስመርም ለገሲ

ፍንቲት ሐምዴ

ረስም (Illustration) - ሚኪኤል አደናይ

ለይአውት

ግራሬክ ዲዛይን

ሕብር ቅላፍ

- ላይኔ ብላት

መርጠዳይ ክቱብ

- መሐመድ ዐሊ ኢብራሂም

መመቅረሓይ ፕሮጀክት

- መዋጥኒን እግል ሰላም ዲብ እርትርዩ

(Citizens for Peace in Eritrea)

ተምዊል ፕሮጀክት

- መሕበር መትሳዳይ ኢ.ሮፓ -ዲብ እርትርዩ

(European Union - Eritrea)

ጥብዐት

- መዋጠዳት ሳቡር

ሰሚረ ወዐሊ

ሕውነት የታይም
(ድግም)

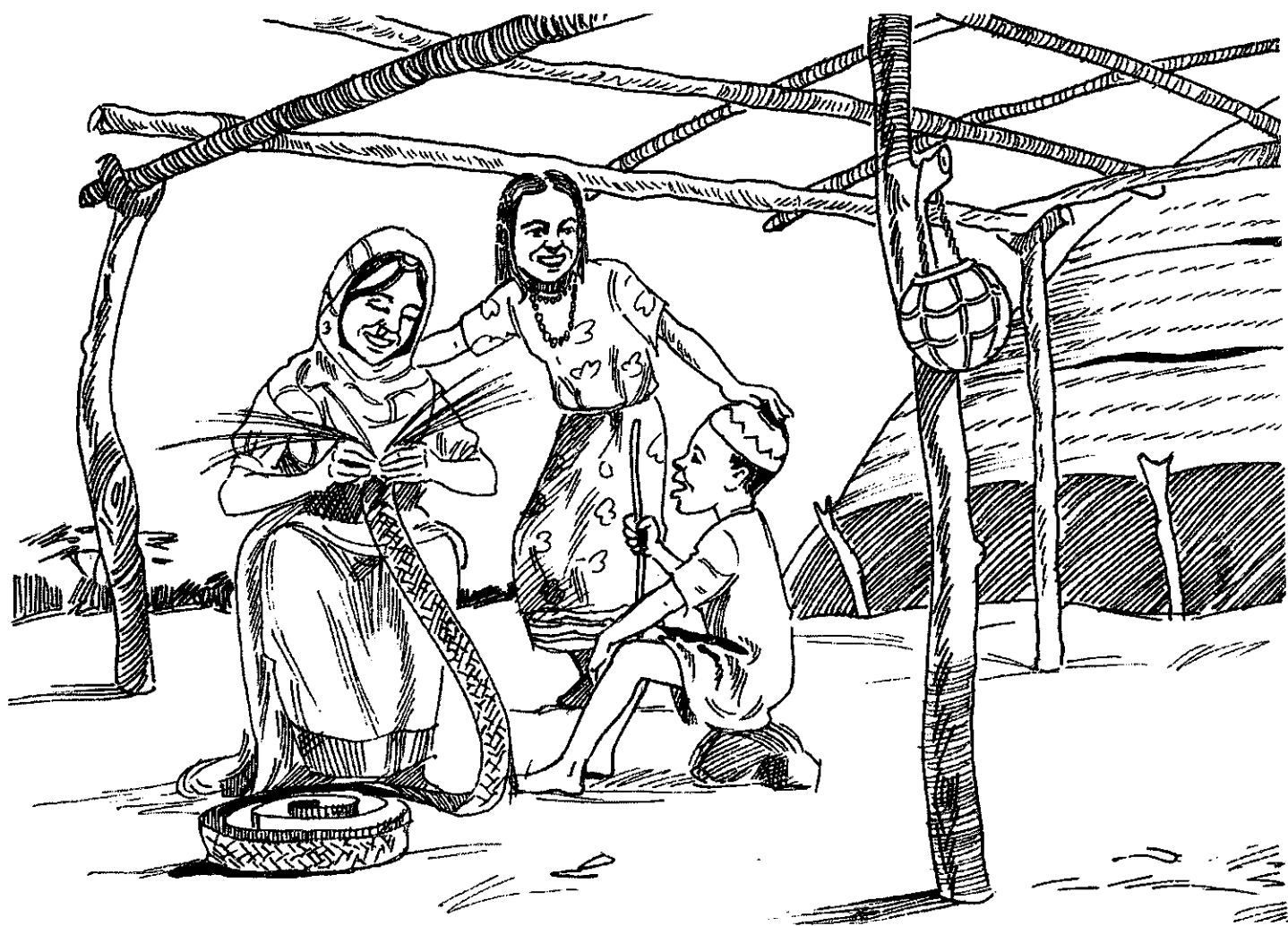
መዳግማይ - መሐመድ-ዐሊ ኢብራሂም

እሲት ሐቴ ወለት ወሕጻን ዐለው እለ።
ክልኢቶም ውላደ አቡሆም ምን ክምቱ
ለአምሮ ይዐለው። ምናተ እሞም ሰኒ ሰበት
ትርዕዮም ሕንቁቃምቶም። እብፍንቲት ዐሊ
ንኡሽ ሰበቱ፤ ዲመ“ ይማይ እለ አምጺ
እይ። ሰንዐት ፍላን ትዛበይ እይ።” እንዴ
ልብል ጀርሰ ዐለ።

እሎም ክልኦት ሐው ለፈትወ እሞም
እንዴ ሞተት በኖም ተርፈው። በኖም
ክም ተርፈው ሰሚረ ሐሐ እግል ትርፄ
አምበተት። አቅራቢም-መ ሰድዎም ዐለው።

ምናተ ሰሚረ እንዴ ደንገለት ወክድ ሀዳዩ
ተመ። ኩሉ አዳም፣ “ምን እለ ወሐር ሀዳይ
ኢትረክቢ። ተሀደይ እኪ፣ ትነገቢ። አንሳይት
ቤት ንእሽ ተአክበ።” እንዴ ልብሎ አትዐበው።
ሀተ-መ “ሰኒ” ትቤ ከተሀዴት። ዐሊ ሀተ ክም
ተሀዴት እት ዐድ በኑ ተርፈ።

ብእስ ሰሚረ ሰኒ ታጅር ወምኩሕ ዐለ።
“እለ ተሐዚ ኩለ እግል ኢዴ እኪቱ። ንኢሽ
ኢትሸቀይ እይ ወዐበይ። በስ እትለ ቤትኪ
ትከነኒ። አዜ ሚነቅሰት ምንኪ?” ልብለ። ሀተ
ሀይ። “አነ ገብር ሐዜ ሀሌኮ። እምበል ሽቅየት
ነብረ ወወሪድ ማይ፣ ዲብ ቤት ለልትለአክ
እይ። ባብ ለፈተሕ፣ እሳት ለልአመጽእ፣
ወሐጃት ለልአትካብተኒ ሐዜ ሀሌኮ።

ምናተ እሞም ሰኔ ሰበት ትርዕዮም ሕንቁቃምቶም።

አጊድ ገብር አምጽእ እዩ።” ቴሉ።
እናስ ገብር እሲቱ ለገብእ ነፈር ምን ሐዘ
ተሐለለ። እሱ ትሰእሃክ አበ እሱ። ግሩሽ
ብዙሕ እግል ልድፈዕ ምን ቤለ። ምን
አትሐለ ወምን አትፋርሀ ተሐለለ። አምዕልክ
ለሐዜ ልውዕል ወልትሐለል። አክል ዔራክ፡
“ዮም-መ ኢረከብከ እዩ? እብ ፈርሀት ኢረከብከ
ወእብ ፍቲ። እለ ወዴክ እንዴ ወዴክ ገብር
አምጽእ እዩ።” እንዴ ትብል ጀርሰቱ።

እናስ ከም ተሐለለ ዐድ ጅን አለቡ እንዴ
አትፋርሀ እግል ልስረቅ ቀረረ። አዜመ እለ
ቤለ ምን ቤለ ተሐለለ።

እት ደንጎበ ለኪን ዐሊ ረከበ። ዐሊ ምን
ከምቱ ለአምር-መ ምን ለዐሌ፡ እምበልሀ-
አዳም ሰበት ሐግለ፡ ወሰዴ እሱ ከም አለቡ
ሰበት አማረ እንዴ አትፋርሀ እግል ሊጊስ

እቡ ሰተተ። እት ደንጎበ ዲብ ዐሊ እንዴ
መጸአ፡ “እብል ጀርደት ሕረደክ ወለ እለ
እቤለክ ኩለ ነፈር እንዴ ኢተአስእል ትወዴ?”
ቤለዩ። ለጅን እንዴ ፈርሀ ሰኒ ቤለዩ።

“እሊ ጅን ሐሀ ከምቱ አመረት ምን
ገብእ፡ እኪት እግል ተአርኤኒቱ። እብሊ
ሀተ ከምሰል ኢትፈርጉ፡ ሐብሩ እንዴ
በረሰኮ እግል አምጽአቱ ብዩ። ለጅን እግል
ኢልአስእል ሀዩ፡ ከአፎ አፍርሀ?” እንዴ
ልብል ምስል ርሐ ትጋመ። ከም ሐዲስ
እተ ጅን እንዴ አቅበለ፡ ግረ እለ ዮም ወድ
ምን እንተ ምን ልብሉክ ገብር ፍላን አነ
በል። ለቤሌክ ምን ልብለክ ኦሮት ኢትስመዕ።
ሕትኩ-መ ምን ትረከብ ኢትአስእለ። አስአልክ
ምን ገብእ አነ ሐርደክ።” ቤለዩ።

አጊድ ገብር አምጽአ እዩ፣” ቲሉ።

“ኢትዮጵያውያን በስ። እለቴልከኒ ኩለ እግል
ኢዴቱ። እለ ቴልከኒ ኩለ እሸቄ እከ። ዲብ
እሳትመ ትከሬ ምንትብለኒ እትከሬ እተ።”
ቤለየኡ።

እንዴ ታትዩ አካን ጀልወት ጌሰ እቡ
ከሸሙይ ኩሉ ገሮቡ ጀልወት ሐሰሰዩ።
ሸሙይ እብ ጀልወት እንዴ ልብህሹ ዐለ።
ሐብር ኢሐብሩ እንዴ በልሰዩ አዳም ከም
ኢፈርጉ ከም ተአከደ፡ ልባሰ ጸሊም ደግመዩ።
ሸሙይ መአበይ እግል ልግበእ። “አዜ ሕትከ
እግል ኢጊሰ እብካቱ። እሰእል ኢተአብለ።
አሰአልካህ ምን ገብእ እግል ሕረደካቱ። ምን
እንተ ምንትብለከ ገብርኩም ትብለ።ሸቄ
ምንትብለከ ሸቄ እለ። ወዲብ እሳት ትከሬ
ምን ትብለከ ዲብ እሳት ከሬ እለ። እለ
ቴለከ ኢወዴከ ምንገብእ እግል ሕረደከቱ።
ሰነ ማሚ?” ቤለዩ። እብ ፈርሀት እንዴ

ለአርዐዴ፡ ለጅልክ ጸሊም ለብሰ ከአሰረ እናሰ
ገብእ።

እናሰ ዲብ ሰሚረ እንዴ መጸ እቡ “እንኪ
እሊ ገብር እምጸምኪ ሀሌነ። እለ ተሐዚ ደዩ።
ምን ተሐዚ አሸቅዩ ወምን ተሐዚ እት እሳት
ክረዩ።እነ ምን-መ ተአነዲዱ ሕሰሩ አለብዬ።
በሰ ሕማም እግል ኢለዓዴ ዲብኪ ወእግል
ኢልአርሰሐኪ ሌጠ ትደገጊ።” ቤለዩ።

ሰሚረ እንዴ ፈርሐት፡ “ነዐ አጊድ እሳት
አምጽእ።” ትብሉ። ጅነ እንዴ ሰዐ እብ
ቀርፈት ገሀር እንዴ ለአመጽእ፡ “ክረዩ።
ክእነ ኢቲዴ። ግረ እለ እሳት አምጽእ ዶል
እብለከ ምን ረዬም ልግበእ ወቅሩብ እብ
እዴከ ተአመጸ እዬ። አጊድ ገሀር አምጽእ
እብለ ሸልገተ እዴከ። ዲመ ገሀር እብ
ሸልገትከ እግል ትድነኩቱ። እዴከ ምን
ቀርፈት ተሐይሰ መሰለከ?” ቴሉ።

“ኢትዮጵያን በሰፊ ለላቶልኝ ኩላ ለግል ኢዳቱ። ለላ ቶልኝ ኩላ ለሸቄ ለከ።”

እብ ፊርህት እንዴ ለክርዴ፣ ለጅልክ ጸሊዎ ለብሰ ከአሰር እኖሰ ንብኡ።

እዴክ ምን ቀረፍ ተሐይስ መስለክ። አጊድ
እብ እዴክ ገሀር አምጽእ።”

ጅን ለእናስ እግል ኢልሕረዳ እንዴ ፈርሀ
እብ እዴሁ ገሀር ለአመጽ። ዶልክ እብለ
እዴሁ ገሀር እንዴ ደንክ እደዩ እብ ነድ
ቀረፍ ገብአ። እደዩ ዲብ ሕድ ጸለዕ ገብአ
ሀተ ላኪን ጸልዑ እንዴ ኢከሰሰ። አምጽእ
ሌጠ ትብሉ ዐለት።

እንዴ ጸንሐት “ማይ አምጽእ።” ትብሉ።
ጅን ማይ እብ ግራብ እግል ለአምጽአ ዶል
ቤለ። “ለለእ ግረ እለ ማይ እብለ መንፌት
ተአመጽእ። ማይ አክል እቤለከከ። እብለ
መንፌት አምጽእ እዩ። እለ መንፌት ንሰእ።
ወዲመ መውረዲት ማይካተ።” ቴሉ።

ጅን መስኪን እብለ መንፌቱ ማይ እንዴ
ደንክ ልውዕል። አምዕል እብሪመ እንዴ ደንክ
ውዕል ዐለ። ሐዳት ለመጽእ እለ። አክል

እምበል ማይ መጸየከ። “እግልሚ ግራብ በሃሉ
ተአመጽእ።” እንዴ ትቤ ትዛብጡ ዐለት።

ጅን እብ ደንክ ማይ ወእሳት ረእሱ ዶረ።
እግል ኢልእቤ እሎም ለሐርዳኒ ቤለ።
ወለሕቱ እግል ኢልአሰእል ለእናስ ፈርሀ።
እኩይ እንዴ እንቱ ምስሎም ትገሰ።

ሐምዕል ሐቱ እብ ግሪሀ ቤት እንዴ
ተሐበዐ። “ዎይማ። ይማይ ሐሰብኪ
ስምዲኒ። እብ እዴክ ገሀር አምጽእ ትብለኒ
እብ መንፌት ማይ አምጽእ ትብለኒ።
እተ ትመክሪሀት ትልእከኒ ሀሌት። ይማይ
ሐሰብኪ ረአይኒ ወስምዲኒ።” እንዴ ልብል
ዲብ ጥርግን ገብአ።

“ሚኢዴ። ኅሮብዩ ነደ ወዕቅልዩ ቀርሰሰ።
እብልሉክ ሀልበት ልብዬ ትበተከት። እብ
እሳት ነደድኮ። እለ እበስር ቀዌኮ። ሚኢዬ
ይማይ?” እንዴ ልብል ትጠለቀ።

“...ግሪ እለ ማይ እብላ መንፈት ተአምጽእ። ማይ ኣክል እቢላከከ፣ እብላ መንፈት ኣምጽእ እዩ።

እሲት ሔልፋይት ገበይ ብካዩ ጅን ክም
ሰምዐት ኣተንሴቱ። ኩለ ልህግያሁ ክም ሰምዐት
ፈረገቱ። እግል ኢትኣሰእሎም ፈርሀት።
ወእግል ኢትእዘም ምኖም ለጅን ኣርሐመዩ።
እግል ቲጊስ ምን ትቤ እገረ ተሊሀ ኣበ።
ሐር እንዴ ኣቅበለት ጀፈረ ጀን ተሐብዐት ከ።
“ኣብሽርከ ወልዬ። እሰምዐከ ሀሌኮ። እግል
እጃዝዮምቱ። ሰእዮት ኢትብተክ። ኣብሽርከ።”
ቴሉ። ጀን እብ ኣማን እሙ ለሰምዐቱ እንዴ
መሰለዩ። “ይማዬ ሐሴባይኪ ወለ ምስልኪ
ንሰኢኒ። ምስልኪ ጊሲ እብዬ። እብ እሳት
እደዬ ትቀለ። ወእብ ግያስ እገርዬ ተሀናከለ።
ሐሰብኪ ምስል እሎም ኢትእዘሚ ምንዩ።”
ልብለ። እሲት እሊ ክም ሰምዐት ሀዩ። ሽሙይ
ተሐሰብ ወትሻቀል ዐለት።

ሳሊ ሐቴ ለእሲት ልባስ እሞም ለዐለ

ልባስ እንዴ ለብሰት እንዴ ሰክቦ መጸቶም።
ሰሚረ ኣተ እንዴ መጸት እለ ሀረሰት። ሰሚረ
ቅሰንት እንዴ እንተ ሚእሲት መጸት እንዴ
ትቤ። ደርቦ ገብኣት። ምናተ እግል ተዐሬ እበ
ኢቀድረት። ለእሲት እንዴ ተሐበዐት ምን።
“ኣነቱ ኣነ እምኪ ኣነ። ሽቅልኪ እግል እርኤ
ማጸት ሀሌኮ። ወኩሉ ሽቅልኪ ረኤክዉ።
እትኣዮ ሀሌት እማነት ለእለ እቤለኪ።
ወእሰዋተ ለፊናዬ። ለወልዬ እግልሚ ትጀረሱ
ሀሌኪ። እብ እዴከ እሳት ኣምጽእ ትቢሉ።
እብ መንፈት ማይ ውረድ ትቢሉ። ኣፎ ክእነ
ወዴክዩ ለሐታይኪ። ሚቱ ዘንቡ? ከበርኪ ሀለ
እዬ። ወኣነ ኢትረክቢኒ። ሐሰብኪ ወክትልኪ
ኣነ ለወልዬ ሰነይ እቱ። ወእብ እደዩ ገሀር
ኢተኣድኒኩ።” ቴለ እመ እንዴ ትመሴሰለት።
ሰሚረ ቅሰንት እንዴ እንተ ለህግዩ ሰምዐት።

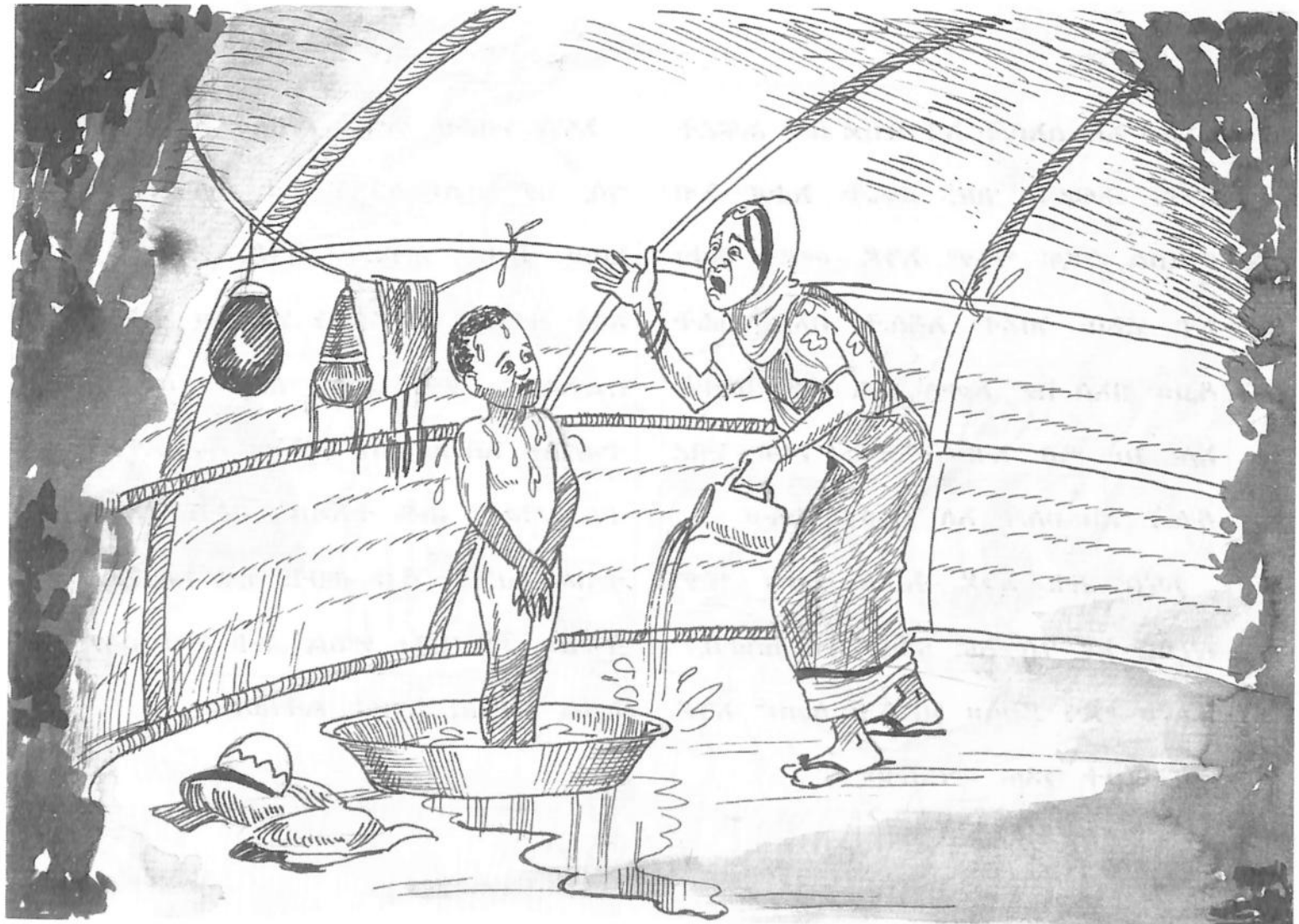
እብ አማን ህግደ እመ መስለት ዲበ። ምን ቅሩብ እግል ትርአየ ህዩ ሐዜት። “ይማዩ ሐሰብኪ እንዴ ሐደጊኪኒ ኢቲጊሲ። ጽንሐኒ እግል እርኤኪ ሐዜ ህሌኮ።” እንዴ ትቤ ጀህተ ቀንጸት። ለእሲት ህዩ፣ እግል ኢትፈርገ እንዴ ትቤ አዝመት ወተሐብዐት ምነ።

ሰሚረ እግለ ጅነ ተወድዩ ለዐለት አከይ መቅረሕ ኩሉ እት ገጸ ትጋዩሰ። “እግል ሐዩ ከእነ እወዴ ዐልኮ በህለቱ? እሊ እናሰ እብ አማን ሐዩ አምጸኔኒ። ኢፋሉ ሐዩ ከአፎ ከእነ ከለዕ መስል?” እንዴ ትቤ ረሐ ትሰእለት። እተ ጅነ እንዴ ጌሰት ህዩ፣ ሕቅፍ አበለቱ። ጀፌራዩ ከም ገብአት ለትንፋሱ ነፍሰ ረዴቱ። ለሕብሩ ላኪን ኢአመምአየ። እንዴ ጌሰት ማይ ሓፈነት ከእብ ማይ ወሳ ቡን ሽሙይ ሐጽባቱ። ለጀልወት ፈጊር እለ ምን አቤት ህዩ፣ እብ መሸመዕ በህሸቱ እሉ።

ጅነ ጀልወት ከም ፈግረት ምኑ ቀዩሕ እለ መስል እንዴ እንቱ ፈግረ። ዶል ለህ ሐህ ከምቱ አመረት። ጅነ ምን እንተ ከም ቴሉ ዐሊ ሐህ ከምቱ አሰአለየ። ምናተ አሰአለ ምንገብእ ብእሰ እግል ኢልቅተሉ ከም ፈርህ ሸርሐ እለ። ምን ሰልፍ ምን ተአሰእል እቅተለከ ብህሉ ከም ዐለመ ኢሰትረ ምነ።

እሲት እብ ድንጋጽ በህ ወዴት። “እዩ ሽመም ዩሃኒ። ዐሊ ሐዩ እንዴ እንተ ከእነ ወዴኮከ። ዓረር እግብእ ዩሃኒ። ሚትብል?” እንዴ ትብል ሐቅፈቱ።

ሐቆ እለ“ግድም እተ ሐልፈት ሳምሐኒ። ወግረ እለ ሐቴ ኢትሸቄ ዲብ እለ ቤት ብለዕ ወሰቴ። እለ ተሐዜ እግል አምጽእ እካቱ። ኩሉ እንተ ትሸቅዩ ለዐልከ ሽቅል አነ ኖሼ እግል እሸቀዩቱ። ከም መርዓት ዲብ ዓራት እንዴ ሸነንከ ነብራከ ብለዕ ወተሐንቀቅ እዩ።” ቴሉ።

ሐቆ እሊ ለእሲት እተ ከብደ ቤተ ሐፍረት
እንዴ ሐፍረት ገሀር ወዴት እተ። እብ
ምልዐል ንጻፍ ግሩም እንዴ መደት እተ።
እተ ረእሱ ነበሪት አዳሌት ከእሉ ከሬት
ዲቦ። ብእሰ ክም አመሉ ዶል መጻ። ከስተት
እሉ ከ። “ነዐ እቴ። እትሊ ንጻፍ ነብረ
ዱሊት እከ ህሌት እለ ብለዕ።” ቴሉ።

እናሰ ሐቴ እንዴ ኢደሌ አተ። “ዮም
ለገብር አየ ጌሰ አፎ ኖስኪ ባብ ከሰትኪ?”
ቤለየ። “ጅን ይህለ። ነዐ እቴ ሌጠ።” እንዴ
ትቤ ጀሀተ ንጻፍ መርሐቴ።

እናሰ ነብራሁ እግል ልብለዕ እተ ንጻፍ
ግሊ ክም ቤለ። ለንጻፍ እተ ሐፍረት ሀገ
እቡ። ከብደ ሐፍረት እንዴ ቶቀ ዲቦ
እሳት ትማደ። “ዎይ አነ ነደድኮ። ትቀሌኮ
ርድኡኒ።” ምን ቤለ ሰምዑ ወረድኡ
ተሐገለ። እሲቴ። “ሰኒ ገበእከ። ዱሪ ደዋሪት
ተ። እግልሚ ሐዬ ተአጃዜኒ ዐልከ?” እንዴ
ትብል ሐርቀት ዲቡ ወሀቴ ዲብ እለ እሳቴ
ትቀለ። ጅን ህዬ። ምስል ሐቴ እብ ሰላም
እግል ልምብር አንበተ ልትበህል።

ሰአላት

1. ብእሰ ሰሚረ እግል ዐሊ እንዴ አትፋርህ እንዴ ነስኡ ዐሊ ሚእግል ሊዴ ዐሊ እሉ?
2. ብእሰ ሰሚረ እግል ሚ ዐሊ ገብሩ እግል ሊደዩ ሐረ?
3. ዐሊ እብ እዴሁ እሳት እንዴ ደንክ ምሽክላቱ እንዴ ፊሀመው እግል ልስደዉ ለቀድሮ አንፋር እግል ልርከብ ሚእግል ሊዴ ዐሊ እሉ ትብሉ?
4. ሰሚረ ምስል ብእሰ እግል ትንበር እቡ ለኢቀድረት ሰብብ ሚቱ?

እትለ ድግም ለሀለዩ መዳት ሐቁቅ አጀኒት

ማደት 19. ለገብአ ደረር እግል ኢልጅሬ እትኩም ወእብ እኪት እግል ኢትጸበጦ ሐቅ ብኩም።

ማደት 35. እብ ለገብአ ኡዳም እግል ኢትዘበው ወኢትዘመቶ ሐቅ ብኩም።

